

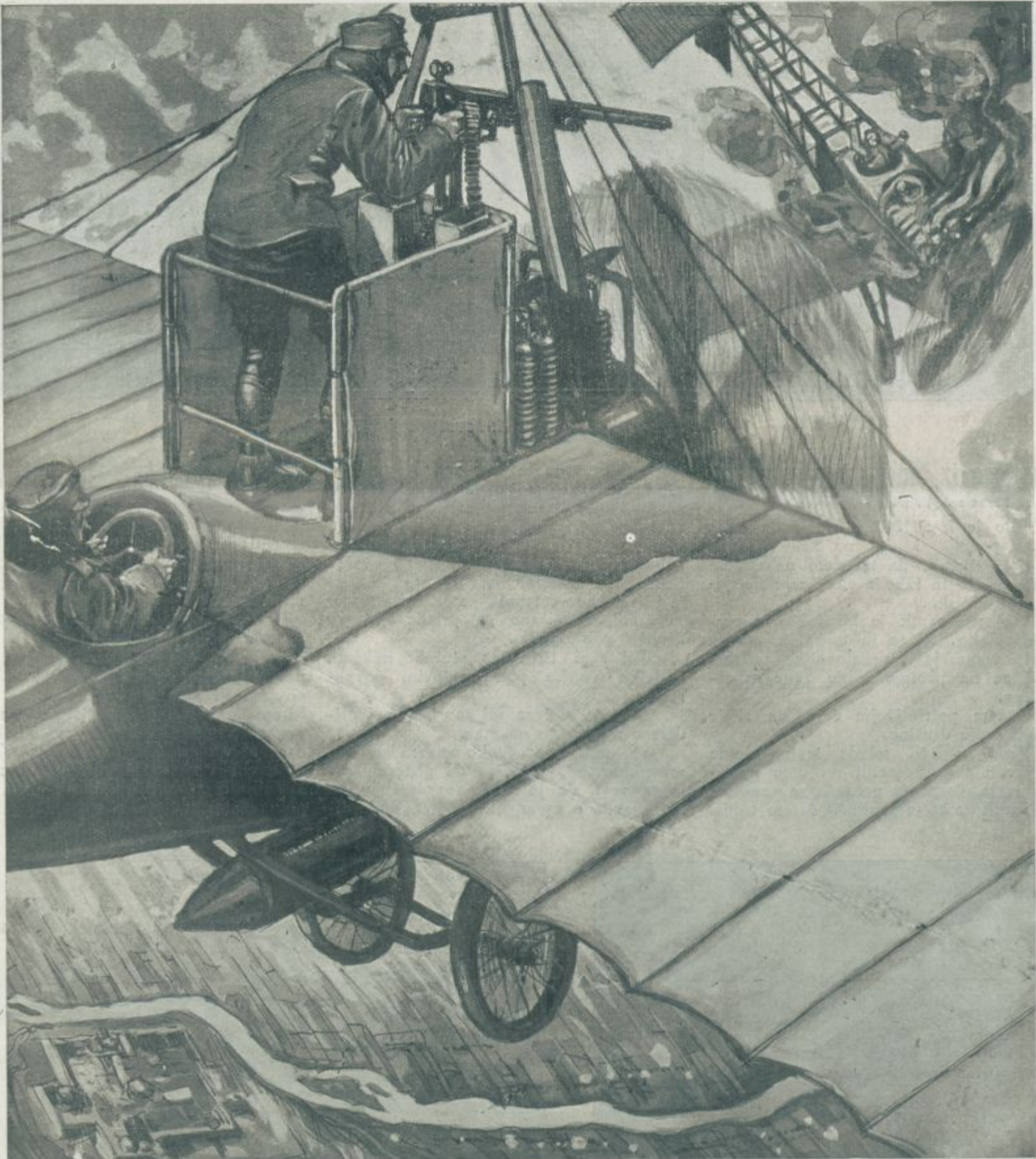
ILUSTRIRANI

GLASNIK

LETNA NAROČNINA ILUSTR. GLASNIKA KRON 8.-, ZA DIJAKE KRON 6.-; POSAMEZNE ŠTEVILKE 20 VINARJEV :: LETNA NAROČNINA ZA NEMČIJO KRON 10.-, ZA DRUGE DRŽAVE IN AMERIKO KRON 13.-

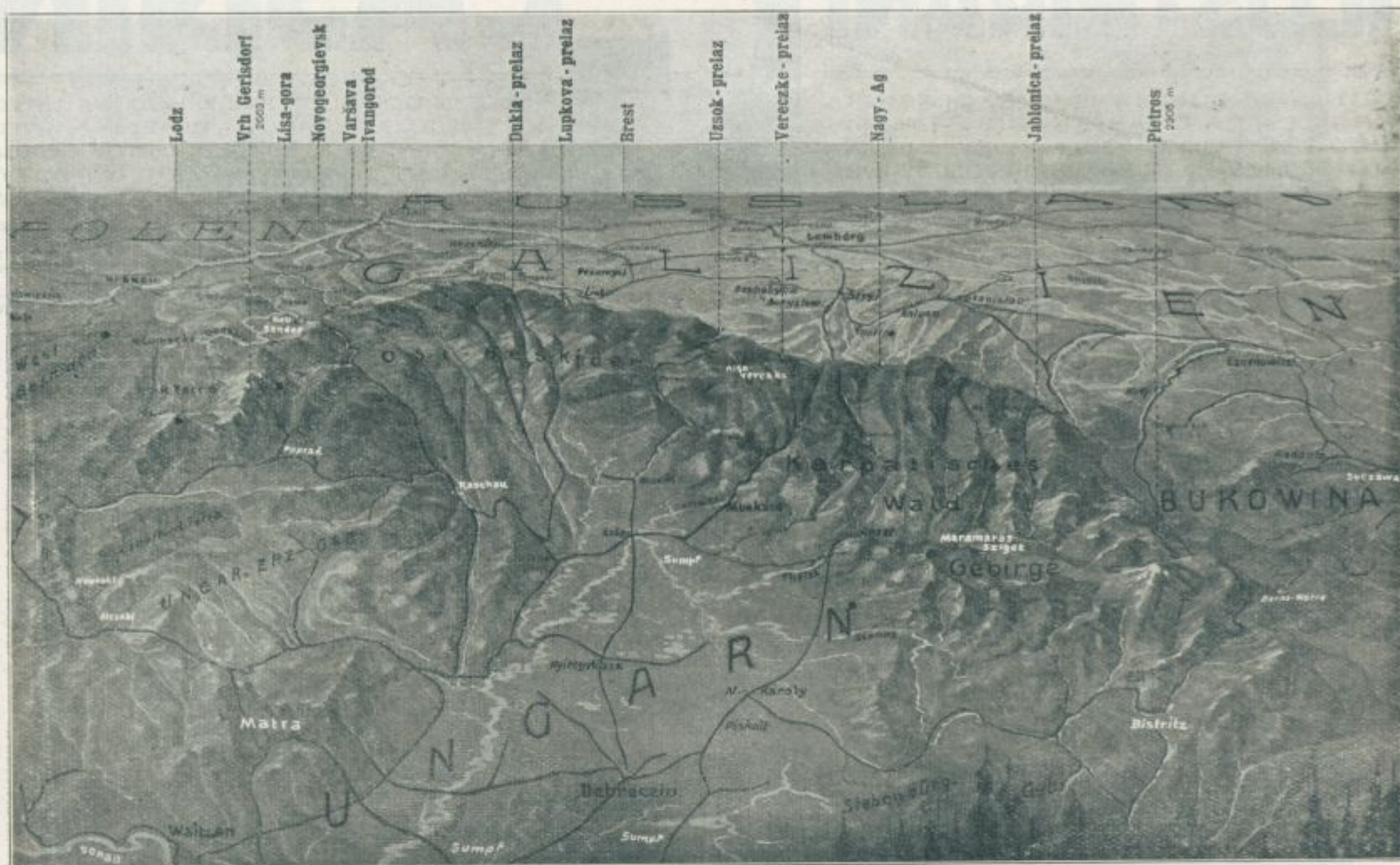
SLIKE IN DOPISI SE POŠILJAJO NA UREDNIŠTVO ILUSTRIRANEGA GLASNIKA, KATOLIŠKA TISKARNA. ::: NAROČNINA, REKLAMACIJE IN INSERATI NA UPRAVNIŠTVO LISTA, KATOLIŠKA TISKARNA V LJUBLJANI

LETNIK 1. * 18. FEBRUARJA 1915 * IZHAJA VSAK ČETRTEK * ŠTEV. 25.

Z bojišča na Rusko-Poljskem. Avstrijski aviatik odbija napade ruskih aeroplanov.

Zemljevid k bojem na severnem bojišču. ☉ Težavno dostavljanje povelj. ☉ Nočni napad Zeppelinovca. ☉ Z zahodnega bojišča. ☉ Prestolonaslednik na bojišču. ☉ Prizor iz pomorske bitke pri Helgolandu. ☉ Prizor iz bojev v Karpatih. ☉ Boji v zraku. ☉ ☉

Zemljevid k bojem na severnem bojišču.

Romanca iz amerikanske vojske.

(Spisal Francis J. Palmer. — Prevel Ivan Cesar.)

Bilo je leta 1862. Taborili smo in čakali povelja, ki ga na žalost nismo nikdar dočakali, da udarimo na zavezniško mesto in tako z enim mahom dokončamo vojsko.

Naš polkovnik je bil vrl vzor pravega vojaka, ki se je takoj, ko se je začela vojna, javil prostovoljno, ne ozirajoč se na prošnje svoje žene in sorodstva.

S tem patriotičnim dejanjem si je odtujil svojo družino.

Žena in hči, mlada šestnajstletna deklica, sta se preselili na dom njegovega tasta, gorečega pristaša zaveznikov, polkovnik pa se je pridružil četam Unije.

Toliko nam je bilo znano iz njegovega življenja in to nam je tolmačilo njegovo neobično resnobo, skoraj bi lahko rekel žalost. Ljubil je očitno ženo in otroka, in preden ju je zapustil iz ljubavi do domovine, je bilo njegovo srce težak boj. Nikdar nam ni zinil o tem niti besedice; cel polk pa ga je spoštoval in ljubil, enoglasno ga priznavajoč za svojega vojskovodjo.

Bil sem tisti čas stotnik nekemu oddelku vojske pod njegovim poveljstvom.

Nekega večera mi sporoči, naj pridem v njegov glavni stan.

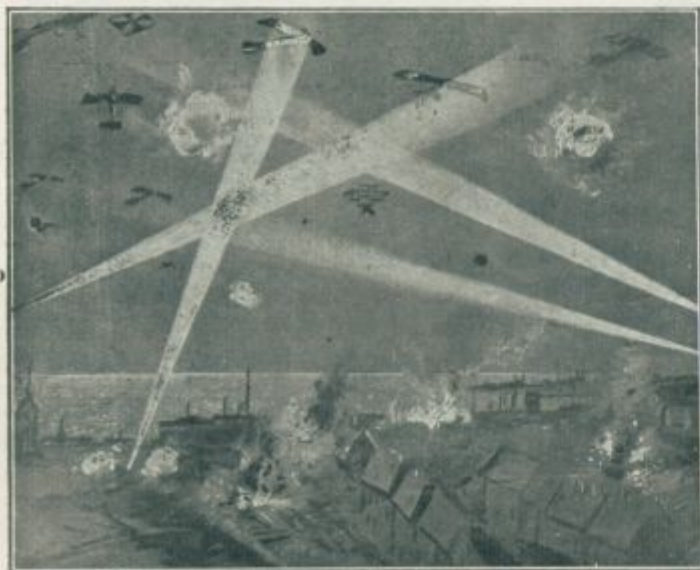
»Stotnik,« mi reče, ko pridem k njemu, »ravnokar mi je prišla od generala samega vest, da je dobil sovražnik tajne informacije o vsem, kar se tiče moje di-

vizije. Izdajalca imamo v našem taboru. Treba pa je priti stvari v okom. Moja čast in ljubezen do domovine je prišla s tem v sumnjo. Dam Vam nalogo, da poiščete izdajalca, ki naj se kaznuje najstrože, brez usmiljenja.«

»Polkovnik«, odvrnem, »tudi jaz sumim nekaj.«

»A?« se začudi. »Koga imate na sumu?«

»Nekaj časa,« rečem, »imamo že pri nas za bobnarja mladega fanta. — Včeraj so prinesli vojaki v tabor mrtvo truplo, ki so ga našli v gozdu. Obraz mu je bil povsem izobličen in samo po obleki sem spoznal v njem našega bobnarja. Truplo so zavili v rjuho in zakopali v zemljo. Tedaj, ko so spuščali telo v grob, se je pokazala izpod rjuhe nekoliko glava in

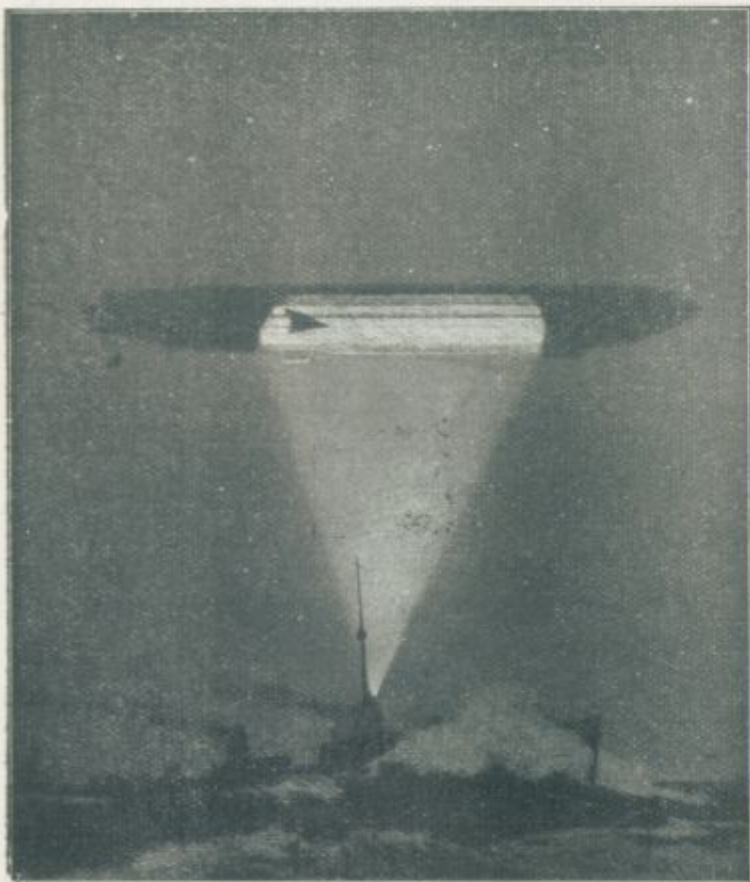

Z zahodnega bojišča. V zadnjem času igrajo aeroplani na zahodnem bojišču veliko vlogo. Slika nam predstavlja napad nemških aeroplanov na mesto Dinkirchen.

Težavno dostavljanje povelj.

Pribočnik, ki ima dostaviti daljni četi poveljnikovo povelje, pri prehodu preko narasle reke v Karpatih.

Nočni napad Zeppelinovca.

Kako izdatno vojno sredstvo so ti zračni velikani, je dokazal zadnji napad nemškega zračnega brodovja na angleška obrežna mesta. Na Angleškem so postavljene stražne postaje, ki imajo nalogo, da Zeppelinovca izsledijo, ko se približa. Slika nam kaže zrakoplov, razsvetljen od spodaj od čuječe straže.

opazil sem, da so lasje na glavi črni. Sprva se še brigal nisem za to, pa pozneje sem se spomnil, da je imel naš bobnar plave lase. Od tistega časa me navdaja sumnja, da je bil ta mladi bobnar izdajalec, ki se je poslužil zvijače, da izgine neopažen iz tabora; drugo truplo je oblekel v svojo obleko.

»Pravite, da je bil mlad fant?«

»Da, dečko šestnajstih let.«

»Zdi se mi, da bo Vaša sumnja opravičena. Kdaj pa je to bilo?« vpraša polkovnik.

»Včeraj zjutraj.«

»Fantič je brez dvoma poizvedel in pregledal vse mogoče in je sedaj na potu k vstajniški vojski.«

»Če je tako,« migнем, »ga še lahko ujamemo. Zavezniška vojska je dva dni od tukaj. Fant se je brez dvoma držal gozda, a pota so postala vsled zadnjega naliva za pešce neprehodna. Ako udarim z nekoliko konjeniki takoj za njim, stavim, da ga doidemo.«

Polkovnik mi privoli in četrto ure pozneje sem že odrinil s šestimi konjeniki na svojo ekspedicijo.

Jezdili smo celo noč po gozdu, in ker smo imeli dobre konje, smo napravili lep kos poti.

Ob svitu naslednjega jutra smo se zbrali na klic enega naših ljudi pri nekem grmu.

Na tratini tik samotnega grma je ležala mlada deklica v globokem snu. Obleka ji je bila raztrgana in blatna, roke in noge razprskane od trnja, ki je taval po njem. Bila je zelo lepa, in ko sem ji pogledal v obraz, me je iznenadila velika njena podobnost z mladim bobnarjem, ki smo ga zasledovali.

»Da, isti podolgasti obraz, iste poteze, isti plavi lasje, ki so se ji sedaj razvezali in usipali v pramenih po tilniku in ramenih.«

Srce vzbilo mi je krepkeje, ko sem pomislil, da bi bil lahko oni mlad bobnar kakka preoblečena deklica in da je ta spavajoča lepota naš izdajalec.

Da se prepričam, skočim s konja in se sklonim k njej. Od prestanege prevelikega napora in utrujenosti je spala tako trdno, da je nisem zbudil s svojim ropotom.

Izvlekel sem ji iz žepa ovitek papirjev. Bil je naslovljen na nekega znanega generala zavezniške vojske.

Odrgam pečat in prečitam vsebino. Bil je oččen opis naše vojne sile in vojnih načrtov. Sedaj ni bilo več dvoma.

Spavajoča lepota je bila izdajalec!

»Fantje,« sem zapovedal, a glas mi je malce drhtel, »storite svojo dolžnost.« Pristopilo je nekaj vojakov in zbudili so jo.

»Ah, izgubljena sem! Izgubljena sem!« vzklikne, ko nas zagleda.

»Zvežite jo,« zaukažem dalje, »in na konja z njo!«

»Ah,« je vzdihnila nesrečnica, »kam me peljete?«

»K polkovniku,« sem rekel.

»Ah ne, ne!« vzklikne, proseč z rokama, in prebledi do smrti. »Ne peljite me k njemu. Ubijte me tukaj! Ne bojim se smrti. Ne prosim za življenje. Samo ubijte me, ubijte me na mestu!«

A vse prošnje so bile zaman. Svojim ljudem sem moral še enkrat ukazati, da izvrše svoj nalog. Tedaj pa se je pričela braniti in vpiti na vse kriplje. Le stežka smo jo zvezali in posadili na konja.

Pozno popoldne smo dospeli v tabor. Takoj odidem v glavni stan poveljnikov.

»Torej,« me vpraša hlastno, »ste že tukaj?«

»Sem,« sem [odgovoril, »izdajalca imamo.«

»Imate?«

»Da. Ampak zdi se, da je bil bobnarfant samo krinka. Izdajalec je deklica.«

»Deklica?« se začudi polkovnik.

»Da, tukaj je.«

V tem trenutku so pripeljali moji ljudje ujetnico, ki se je branila na vso moč.

Ko se jim je iztrgala iz rok, je planila k polkovniku, padla predenj na kolena in vzkliknila: »Oče!«

»Ida — hči moja!« zavpije polkovnik tako prestrašeno, da smo se vsi globoko stresli ob ginljivem njegovem klicu.

Krog polnoči se je sešlo vojno sodišče.

Polkovnik se razprave ni udeležil, temuč je bilo meni naročeno, da mu naznanim sklep sodišča.

Z zahodnega bojišča.

Z minami, kot najnovejšim in najnevarnejšim orožjem, razrušeni sovražni okopi.

Našel sem polkovnika, sedečega za svojo pisalno mizo in čitajočega sveto pismo.

»No?« vpraša naglo. »So jo spoznali za krivo?«

Prikimal sem samo z glavo.

»Ah, moj Bog!« je vzkliknil zelo žalostno.

»Spoznali so jo za krivo,« sem rekel, »sodbe pa še niso izrekli. Vedo, kako ljubite svojo hčer in so Vam prepustili, da odločite o njeni usodi. Lahko jo torej obsodite na smrt; lahko jo tudi spustite na svobodo. — Ah, gospod polkovnik, dovolite mi, da Vas prosim za življenje Vaše hčerke. Očetovska ljubezen bo celemu svetu dovolj tehten razlog za to plemenito dejanje.«

Začel je stopati po sobi nemirnih korakov. S strahom sem pričakoval njegove besede. Slednjič se obrne k meni in mi reče hitro:

»Pripeljite jo k meni in bodite tukaj, da prejmete nadaljnja povelja!«

Odšel sem in se vrnil čez nekaj časa s krasno deklico.

Z lahnim korakom in povešenih oči je stopila pred očeta.

Nekaj časa jo gleda, potem pa se obrne, da prikrije solze, ki so mu privrele v oči.

»Treba mi je biti odločnemu in možatemu,« je zamrmral slednjič predse.

Polagoma se umiri in upre vanjo svoj pogled ter reče z glasom, v katerem ni bilo niti sledu žalosti:

»Ida, bila si radost in up mojega življenja. Mislil sem, da te vidim kdaj srečno z vrlim soprogom. Pa vse je minulo. Hotela nisi izdati samo svoje domovine, temuč tudi svojega očeta.«

»Ne, ne!« je zaječala bolestno nesrečnica. »Ne, oče moj, tebe nisem izdala. Moj ded mi je opisoval z živimi barvami, kako častno bi bilo zame, če bi hotela

Naš prestolonaslednik na bojišču.

Prestolonaslednik Karel Franc Jožef (X) pregleduje čete, ki odhajajo na severno bojišče.

napraviti zaveznikom tako uslugo. Sleherni pri nas je bil pripravljen umreti za to stvar. Začutila sem v sebi neko navdahnjenje in postala sem izdajalka. Ko so me poslali k tej diviziji, sem zvedela, da si ji ti poveljnik. Res je, pozvedela sem vse, kar mi je bilo naročeno. Šla sem, da jim sporočim in izročim vesti, ko so me ujeli. Pa hotela sem jih izročiti samo pod tem pogojem, da ne store tebi nič žalega.

— »Meni je malo za moje življenje, če gre za domovino.« odvrne mrko polkovnik. »Tvoja izdaja domovine zahteva kazni.«
»In ta je?« dahne ona.
»Smrt!«

to stekleničico; na njej stoji zapisano: strup!«

»Naj se zgodi božja volja,« zašepeta polkovnik.

»Gospod polkovnik,« sem dejal, »ona je sedaj mrtva. Vi ste storili svojo dolžnost nasproti domovini. Ali nam dovolite, da priredimo hčerki svojega poveljnika dostojen pokop?«

»Napravite ž njo, kakor Vam drago,« vzdihne in se spusti žalosten na svoj sedež. Zapustim ga in grem, da pripravim vse, kar je bilo treba za sprevod.

Bil je to sijajen pokop, ali oče se ga ni udeležil. —

radosti, je vzkliknil:

»Živa, moja Ida, živa! Ah, hvala Ti, o Gospod!«

Sledilo je, kakor se samo ob sebi razume, razjasnjevanje.

Pripovedoval sem mu, kako sem pregovoril deklico, naj se dela mrtvo, ker je to bila edina možnost, da rešimo njeno življenje in očetovo čast. Pogreb je bil samo navidezen; deklico smo odpravili na skrivnem k njenim prijateljem. Te tajnosti nisem smel izdati, dokler je trajala vojska, polk pa je ves obljubil, da bo molčal.

No, ko se je vojska končala in se je povrnil v domovino mir, sem hitel, da jo

Žalostno in strašno je bilo naslednje jutro. Droban, meglovit dežek je padal izpod čmernege, oblačnega neba. Kakor da bi žalovala vsa priroda radi žalostnega prizora, ki se je imel odigrati.

Polkovnik je bil tih in žalosten. Niti najmanjšega znaka notranjega nemira ni bilo zaslediti na njegovem skoraj brezčutnem obrazu.

»Pripeljite obsojenko,« mi zapove z mrzlim glasom.

Oddaljil sem se in prišel čez nekaj časa nazaj; strah in groza sta se mi čitala na obrazu.

»Gospod polkovnik,« vzkliknem pokleknivši predenj, »ona je mrtva!«

»Mrtva?« se zdrzne polkovnik.

»Da,« nadaljujem, »mrzla in odrevenela leži v svoji celici. Zastrupila se je, kajti našel sem v njenih rokah

Pomorska bitka. Spopad nemških in angleških ladij pri Helgolandu.

poiščem, ki sem ji rešil življenje, da zadobim njeno ljubezen in njeno roko.

General mi je v veliki svoji radosti odpustil vse in njegova sreča je dosegla svoj višek, ko se je spraval s svojo soprogo, ki je tudi prišla na svatovanje.

Minula so leta, in ko gledam sedaj smehljajoči in pa zadovoljni obraz generala, svojega tasta, se Bogu zahvaljujem, da mi je dopustil, da sem rešil življenje »izdajniški deklici«.

Po svetu.

Svetovna vojska.

Po brezuspešnem poskusu, da prodro nemško bojno črto na Rusko-Poljskem in pa da potisnejo Avstrijce iz Galicije ter si mimo Krakova odpro pot v notranjost Avstrije, — so Rusi sedaj obrnili največji del svojih sil proti Karpatom. V zadnjem času so postale njih čete v tem ozemlju mnogo številnejše, njih pritisk mnogo krepkejši. Naravno je, da so se tudi naše čete na tem bojišču pomnožile; se bijó sedaj ravno v Karpatih največji boji, ki so od dne do dne težavnejši in obsežnejši. Rusi so posebno v srednjem delu karpatske fronte, torej okoli prelaza Dukle, zbrali močne sile. Rusko vojno poveljstvo je vedno smatralo ravno to ozemlje za zelo važno, ker misli, da bi se tukaj dalo ugodno prodirati proti Budimpešti. Ves čas se vrše ravno tukaj največji boji; sovražnika sta si po številu čet približno enako močna. Tudi pri prelazu Užok so Rusi skušali prodreti našo fronto, a so bili z velikimi izgubami odbiti. Pred našimi strelnimi

Potres v Italiji. 1. Ranjenci in ljudje brez strehe na trgu v Avecanu. — 2. Razvaline v ulici Via Napoli v Avecanu. — 3. Razrušena glavna ulica v Avecanu. — 4. Težko ranjeno deklico prenašajo v bolnišnico. — 5. Del razrušenega mesta Soro.

jarki so po napadu ležale kopicice mrtvih ruskih trupel.

V Bukovini naše prodiranje še vedno napreduje, sedaj je že mesto Kimpolung v naši posesti. Zmage v Bukovini so zelo važne, ker je z njimi preprečen ruski načrt, da skozi Bukovino prodro v ogrske nižave.

Nič odločilnega se pa ta čas ni zgodilo v Galiciji in na Rusko-Poljskem. Naša artiljerija obstreljuje še vedno ozemlje krog Tarnova, na Poljskem smo se z Rusi spopadli le v manjših praskah. Na teh bojiščih vlada sedaj razmeroma mir, ker je vsa pozornost obrnjena na Karpate. Klub temu se v Varšavi čuti

bližina nemške armade — napovedujejo jo nemški aeroplani, ki se od časa do časa prikazujejo nad mestom in mečejo vanj bombe.

Na zahodu, ob belgijsko-francoski meji, se nadaljuje vroči boji, velikih uspehov pa niso ta čas dosegli ne Nemci, ne zvezne čete.

PODLISTEK

Lepa Blanka.

Roman. Napisal P. Zaccone. — Prevel Josip Medic.

(Dalje.)

Leon je vztrepetal in obraz mu je nenkrat dobil stroge poteze.

»Kako grda misel, oče!« je dejal tiho.

»Toda z mojim trpljenjem bo tudi tvoje končano.«

»Ali sem se mar kdaj pritoževal?«

»Ne; tožil nisi.«

»Ali sem morda kdaj rekel, da mi je breme pretežko?«

»Ne, ne; ti si bil vedno hraber, poln upanja in delaven za mojo srečo.«

»Pustite me torej, da svoje delo končam,« je končal Leon s trdnim glasom.

Starec ni odgovoril, kajti zopet so ga poklicali in odšel je v solzah.

Leon pa je sedel na kup lesa ob obrežju in je skušal premagati ganjenost,

ki se je bila polastila njegovega srca. Toda bil je komaj nekaj trenutkov sam, ko se naenkrat dotakne nekdo od zadaj njegove rame.

Naglo se je obrnil in zagledal pred seboj človeka, ki ga ni mogel takoj na prvi pogled spoznati.

»Ali me res ne poznate več?« je dejal neznanec in se mu je priklonil.

»Zdi se mi,« je odgovoril Leon, ko je nekoliko pomislil, »da sem potoval z Vami, ko sem se peljal iz Pariza semkaj.«

»Da, izstopil sem v Fontenbló.«

»Torej gospod Balkam?«

»Tako je.«

»Pa ste pohiteli v Tulon.«

»Včeraj sem prispel.«

»In sedaj si ogledujete luko?«

»Prišel sem k morju, ker sem upal, da najdem Vas tukaj.«

»Res? Zaradi mene?«

»Ne čudite se, gospod, kajti povedati Vam moram, da sem le zaradi Vas prišel v Tulon.«

»Zakaj vendar?«

»Vse Vam bom razložil... toda ne

tukaj. Izbral sem si veliko pripravnejši prostor za pogovor.«

»Kje se torej vidiva?«

»Snideva se pri slavnostnem plesu, ki bo nocoj na krovu admiralne ladje.«

»Pri plesu?« se je začudil Leon. »Saj jaz ne pojdem tja!«

»Morda pa vendar pojedete,« je odgovoril Balkam, »zlasti če Vas zagotovim, da tam najdete nekoga, ki ga iščete.«

»Kaj hočete s tem reči?«

»Ali bi ne bili zadovoljni, če bi mogli prebiti nekaj časa v družbi gospodične Lanson?«

»Ali bo ona tam?« je vzkliknil Leon presenečen.

»O tem sem prepričan.«

»Toda k plesu ne morem, če me nihče ne povabi, in tu v Tulonu ne poznam nikogar.«

»Tudi na to sem mislil in dobil za Vas povabilo.«

Pri teh besedah je gospod Balkam izročil mladeniču pismo, poslano od pristaniškega poveljstva in naslovljeno na Leona Gotijé.

Ljubljana. Težko ranjeni vojaki v „Mladiki“. Med njimi bolniška strežnica Anica Ločniškar, ki jim z vso vneto strežo in pomaga.

Rusinski begunci v kamniškem okraju.

Ti begunci so imeli na svoj božični dan skupno službo božjo na Homcu in so se dali pri tej priložnosti fotografirati. Med njimi je rusinski duhovnik Nijatski in domači župnik.

Glavna skrb Anglije med vojsko je bila, da prepreči dovoz vseh potrebščin v Nemčijo; hotela je sovražnika odrezati od sveta in ga izstradati, kar bi spričo

velikanskega angleškega brodovja ne bila pretežka naloga, če bi bila Nemčija navezana samo na dovoz iz tujine in ne bi imela doma polnih zalog. Angleži so

ustavljali nevtralne ladje, ki so bile namenjene za Nemčijo, tudi če niso bile natovorjene z vojnimi potrebščinami. Na to so odgovorili Nemci z enakim orožjem;

Ljubljana. Težko ranjeni vojaki, povečini z zmrzlimi nogami, v »Mladiki«. Med njimi × Franc Metelko, 17. pp., doma iz Krškega, okraj Raka, Dolenjsko; ×× Andrej Goljevšek, domobran. pp. 27, iz Kanala na Goriškem; ××× Jakob Heinbring, [črnovoj. pp. 27., iz Vel. Doline p. Jesenicah, Dolenj.

Ljubljana. Težko ranjeni vojaki v »Mladiki«.

Med njimi: 1. Karol Presker, 97. pp., iz Zagreba. 2. Franc Kržič, alpski polk 27., iz Ljubljane. 3. Ludovik Sterle, 97. pp., iz Bača pri Knežaku.

Mladi mož je ostrmel.

»Ponavljam Vam, da se sedaj nikar ne čudite vsemu temu. Še nocoj ali najkasneje čez dva, tri dni Vam bo jasno vse, kar se Vam sedaj zdi čudno in skrivnostno, in tedaj mi boste, upam, hvaležni. Ali ste zadovoljni?«

Leon je še malo pomislil, potem pa je odgovoril odločno:

»Dasi ne vem, zakaj ravirate tako dobrohotno z menoj, bi bilo nespametno, če bi odklonil srečo, ki se mi ponuja.«

»Torej pridete?« je vprašal Balkam.

»Na svidenje zvečer!«

»Na svidenje!«

VIII. Ples na valovih.

Francoska mornarica je, kakor je prav pripovedoval Slepec svojim tovarišem, priredila to čarobno slovesnost enemu izmed najodličnejših zastopnikov angleškega admiralata. In kadar se francoska mornarica loti takih reči, tedaj jih dobro opravi.

Da dostojno sprejmejo gosta, so sklenili, da pride na krovu ene izmed ladij,

ki so bile usidrane v luki, velik ples. Ples je bil tako sijajen, da ga tisti, ki so ga videli, vse življenje niso mogli pozabiti.

Srednji krov ladje je bil izpremenjen v plesno dvorano. Na sprednjem delu je stal pred ozadjem iz belega platna velikanski orel in je širil svoje mogočne peruti nad množico pušk, karabincev, sider, zastav in raznih drugih znamenj vojaške moči na morju in na suhem.

Na levi in desni sta se dvigali dve palmi, katerih široki listi so bili sestavljeni iz sabelj in nožev.

Na sredi je stal velikanski koš, ves bel in pozlačen ter zelo prikupne oblike; bil je zakrit z obilico rož in zelenja in je služil za prostor izborni vojaški godbi.

Od enega konca ladje do drugega je tekla na obeh straneh dolga vrsta luči, sestavljena iz tisočev bajonetov, od katerih je vsaki nosil po eno svečo; razen tega je še trideset lestencev, obešenih na platenem stropu, razsipalo razkošno luč na krov ladje.

In sedaj si predstavite to dvorano, razsvetljeno od več kot štirideset sveč,

polno odličnega, krasno napravljene občinstva; poslušajte to prikupljivo valovanje glasbe, med katero se prijetno meša smeh in živahen razgovor; pogledajte, kako žarko odsevajo luči na zlatu rdečih in modrih vojaških uniform, ali kako se leskečejo diamanti na prsih in rokah blagorodnih plesalk — in zazdelo se vam bo, da ste prestavljeni v svet sanj in čarov, toliko lepši je bil ta prizor od vsega, kar si more najdrznejša domišljija zamisliti.

Ob ladji je bil poleg plesalne dvorane prirejen hodnik, poln tihih kotov, kjer so bili postavljeni majhni divani; sem so se mogli plesalci zateči, da se oddahnejo od hrupa in vrvenja v dvorani, se naučijo miru in svežega zraka ter se v tihoti pogovore o stvareh, ki se ne obravnavajo pred velikim občinstvom.

Ko je Leon prišel na ples, je bila dvorana že vsa polna odličnega občinstva in le s težavo se je preril do prostora, kjer so sedele plesalke.

Od začetka je bil tako zmeden vsled žarke svetlobe luči in skoro pijan od mnogih opojnih vonjev, ki so ga obdajali, tako

Anton Mestik,
padel na severnem bojišču.

Ignacij Hribar,
iz Št. Vida pri Zatični, član
tamkajšnjega Orla in Marijine
družbe, padel pri Grodeku.

**Četovodja
Andrej Lovko,**
padel na severnem bojišču.

Ivan Žerovnik,
iz Vašan pri Medvodah, padel
na severnem bojišču.

Martin Platovšek,
iz Nove cerkve p. Celju, padel
27. avgusta pri Mogili
v Galiciji.

Trata pri Velesovem.

Odhod ljudstva iz cerkve-podružnice, kjer se vsak večer moli za srečen izid in konec vojske.

razglasili so morje okrog Anglije za bojišče, na katerem so seveda trgovske in nevtralne ladje v nevarnosti. S tem hočejo preprečiti dovoz raznih potrebščin v Anglijo. Uspeh se baje že pozna, ker so se ameriški prevozi živil na Angleško medtem silno podražili.

Več kot šest mesecev že traja evropska vojska, milijoni ljudi trpe od nje. V velikem hrupu, ki odmeva k nam z meja države, smo že skoro pozabili, zakaj se je začela, kdo je dal povod zanjo. V vsej tihoti se je dne 3. februarja izvršila sodba nad zarotniki, ki so s svojim zločinskim dejanjem vžgali prvo iskro, vsled katere je potem zagorela cela Evropa. Čubrilović, Jovanović in Ilić so bili na dvorišču trdnjavskega zapora v Sarajevu obešeni. Oni so s tem dokončali, dali zadoščenje človeški pravici, toda njih grozno dejanje živi dalje in vsi čutimo njega strašne posledice.

*Naročajte in priporočajte
domače razglednice
„Vojska v slikah“.*

Pri zdravniški viziti.

Sanitetni častnik pregleduje vojaku rano.

da sploh ni vedel, kam naj se obrne; vendar pa je s pomočjo čudovitega nagona, ki ga imajo ljudje, če ljubijo, takoj spoznal, da je tista, ki jo išče, tukaj, blizu njega, in med tisoč pogledi, ki so se upirali vanj, je takoj našel pogled Amande.

Pet minut pozneje je že sedel poleg gospodične Lanson in iz nasmeha, s katerim je bil sprejet, je spoznal, da tudi njena ljubezen še ni minila.

»Sedaj vem, zakaj sem bila ves dan tako srečna in vesela,« je rekla deklica, ko je dala Leonu roko; »slutila sem, da Vas bom nocoj videla.«

»Ali me še niste pozabili?« je dejal Leon nežno. »Ali še vedno mislite name?«

»Kako morete o tem dvomiti!«

»Ah, v tem času, kar se nisva videla, me je zadelo mnogo nesreč.«

»Vse vem.«

»Moj oče je nedolžen, Armanda! Nič, niti najmanjšega ni zakrivil in vendar...«

»Če branite svojega očeta pred menoj, mi delate krivico. Poznam ga, spoštujem ga in cenim, in čuvstva, ki jih gojim do

Vas, se niso vsled njegove nesreče prav nič izpremenila.«

Leon ji je hvaležno stisnil roko. Nič več ni mislil ne na ples, ne na množico, ki ga je obkrožala. Zdelo se mu je, da je daleč od sveta, sam in izgubljen v prelepih sanjah.

»Oprostite!« se je naenkrat zopet zavedel. »Izrabljam Vašo dobroto, in če bi naju Vaš oče tukaj presenetil...«

»Nič se ne bojte!« je odgovorila. »Moj oče ima sedaj zelo važne opravke; gre se za veliko podjetje in gotovo se bo celo noč držal prefekta, od katerega je stvar odvisna.«

»Torej smem ostati pri Vas?«

»Da, Leon, zlasti ker mi imate toliko novega povedati.«

»Same žalostne novice...«

»Ali nimate nič več upanja?«

»Ne vem... Poznam sicer človeka, ki bi mogel rešiti mojega očeta, toda ta človek je moje prošnje odklonil.«

»V koga upate tedaj še?«

»Ta mož, Armanda, ima hčer, in kar mi je odrekel oče, bo morda hči izvršila.«

»Ali ste jo videli?«

»Samo enkrat.«

»In je niste nikoli več srečali?«

»Nikoli več.«

»Pa Vam je obljubila, da...«

»Nič mi ni obljubila.«

Armanda je gledala Leona žalostno začudena.

»Ubogi prijatelj moj,« je dejala sočutno, »tako ste obupani, da še živite od praznih nad in lepih domišljij, in bojim se...«

»Da, res je, Armanda,« jo je prekinil Leon, »sam vem, da je nespametna moja nada. Dobro vem, pa kaj hočem? Brez vsakega pametnega razloga se zanašam nanjo in sem prepričan, da nas bo ona rešila. Če bi jo poznali, bi se prav gotovo ravno tako zanašali nanjo.«

»Pa kje je?«

»Tudi tega ne vem.«

»Morda vsaj veste, kje bi jo bilo mogoče najti.«

Leon ni odgovoril, kajti ta trenutek se je vse občinstvo na plesu razgibalo in zašumelo v dolgem mrmranju.

Lipnica na Štajerskem. Barake, zgrajene za gališke begunce.

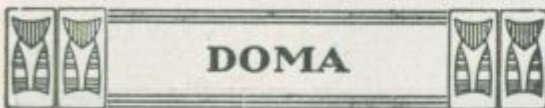
Četov. Franc Lazar
padel na severnem
bojišču.

Franc Kovačec,
padel na severnem
bojišču.

Avgust Jurman,
iz Rateč, padel pri
Grodsku.

† Franc Lazar

je bil rojen na Krsniku l. 1888. v občini Žiri kot edini sin cerkovnika. Že kot deček je bil jako priden. Bil je veselje staršev in sosedov. Pri prvem naboru je bil potrjen k c. kr. pešp. 97. Posečal je podčastniško šolo ter se je z lahkoto naučil nemškega in laškega jezika in je bil zaradi svoje pridnosti že v drugem letu imenovan za četovodjo.

Po preteku vojaške službe je šel k orožnikom v Celovec ter je napravil iz-

kušnjo z izvrstnim uspehom za postajevo. Ob izbruhu vojne je moral na bojišče, kjer je dne 12. nov. 1914. pri Bendzinu na Rusko-Poljskem padel.

† Franc Kovačec.

Dne 3. jan. 1915. je umrl v rezervni bolnišnici v Ljubnem na Zgornjem Štajerskem zaradi bolezni, ki si jo je nakopal na severnem bojišču, četovodja 27. pešpolka Franc Kovačec, veleposestnik v Čagoni, Sv. Anton v Sl. gor. Bil je med najnaprednejšimi gospodarji in eden najboljših naših katoliških mož. Na gospodarskem in društvenem polju bo njegova izguba težko nadomestljiva. V sredi najlepših načrtov ga je presenetila vojska in zvest klicu cesarja, je takoj odrinil proti sovražniku. Od 24. avgusta do za-

četka decembra je skušal vse bridkosti in težave bojnega polja. Neštetokrat v najhujšem ognju, sodelujoč pri več bajonetnih naskokih, ga vendar sovražnikova krogla in bajonet nista ranila. Pri umikanju čez Karpate, že na ogrski zemlji, pa ga je strla zima in bolezen in 7. decembra je prišel v bolnišnico. Že se mu je obračalo na boljše, že so upali žena in otroci, da se jim povrne. Nenadoma pa se mu je ulila kri in 3. januarja je umrl.

Ni dopustilo ljubeče ženino srce, da bi počival v tuji zemlji. Hotela ga je imeti doma, da bi lahko pokazala otročičem njegov grob. Zato so ga prepeljali domov in 7. januarja smo ga položili v popolnoma zelenem pokrito rodbinsko grobnico. Nešteta množica ga je spremljala na zadnjem potu.

Zapušča ženo in pet majhnih otročičev. Kot zadnjo zapuščino so jim izročili dnevnik umrlega, ki ga je pisal ves čas pred sovražnikom.

† Anton Mestek

je bil rojen 4. novembra 1890. v Šutni pri Sv. Križu na Dolenjskem. Služil je pri 17. pešpolku v Celovcu. Pred odhodom v boj je pisal očetu in materi, da naj bodo veseli, ker imajo sina edinca, ki se bo bojeval za domovino.

Kakor več drugih, tako je tudi njega sovražna krogla zadela v srce dne 11. septembra l. 1914. Bodi hrabremu vojaku tuja zemlja lahka!

Viktor Tomšič,
narednik-pomorščak v
Pulju.

Peter Tomšič,
desetnik.

Anton Tomšič,
narednik, padel
v Galiciji.

Valentin Tomšič,
četovodja, padel v
Galiciji.

Rafael Tomšič,
četovodja, padel v
Galiciji.

Pet bratov v vojni. Tomšičeva družina v Trnovem (Notranj.) je poslala 5 sinov na bojišče.

Vsi pogledi so bili obrnjeni na isto stran, skozi vse dolge vrste plesalcev in plesalk je šel isti šepet, množica je začudena strmela v dve ženski, ki sta ta hip vstopili.

Prva je imela kakih petintrideset let; bila je izredno bogato opravljena in je nosila okrog vratu, na ramah in v laseh toliko množico diamentov, da bi ji morala biti zavistna žena kakega ameriškega milijarderja.

Njena spremljevalka je imela kvečjemu šestnajst let in je s svojo lepoto nadkriljevala vse mladenke, kar jih je bilo na plesu; nje preprosta, pa izredno okusna obleka je to lepoto še zviševala.

Armanda je, kakor vsi navzoči, strmela samo v diamente; toda Leonu je pogled na obe dami vzbudil popolnoma drugačne misli. Prebledel je, se zdržnil in si zakril usta z roko, da zaduši klic začudenja, ki se mu je hotel izvit.

»Kaj Vam je?« ga je vprašala Armanda, ko je videla, kako je prebledel.

»Meni?« je jecljal Leon. »Ne, saj mi ni nič, prav nič...«

»Saj ste popolnoma blede in roka se Vam trese. Povejte, kaj Vam je vendar?«

»Ali hočete na vsak način vedeti?«

»Prosim Vas.«

»Zopet boste rekli, da sem vsled obupa izgubil glavo... da sem zblaznel... toda ta mladenka, ki je vstopila...«

»Kaj je z njo?«

»Je Everardova hči.«

»Ni mogoče!«

»Pravim Vam, da je ona; to je gotovo... dobro jo poznam in se ne motim!« Armanda se je neverno nasmehnila.

»Kako naj Vam to verjamem?« je odgovorila. »Kako bi moglo to dekle priti semkaj? Kako bi moglo najti pot v družbo, ki ji je tako tuja in ki jo loči globok prepad od nje?«

Leon je molčal.

Mislil si je, da bi bilo nespametno Armando še nadalje prepričevati; spoznal je, da mora zavoljo Blanke biti kar najbolj previden.

Zanj je bil seveda vsak dvom izključen, kajti tudi žensko, ki je Blanko spremljala je spoznal; bila je Volkulja.

IX. Na mostu.

Blanka je bila lepa, kakor smo že rekli, pa vendar bi nekoliko skušeno oko takoj opazilo pod bledestjo njenega jasnega čela in nežnih lic kakor nekak odsev notranjega nemira ali težke skrbi.

In medtem ko je Volkulja hodila ponosno in samozavestno med to odlično družbo in ji je v očeh gorelo tisoč dolgo zažreževanih strasti, je uboga mladenka stopala poleg nje skromno in kakor v zadregi, skrivajoč se, kolikor je mogla, in nič se ne meneč za občudovanje, ki ga je njena lepota vzbudila v očeh vseh navzočih.

Leon jo je pohlepno spremljal z očmi in čim bolj se mu je zdela mirna in brezskrbna, tem bolj se je bal skrivnosti, ki jo je slutil pod tem zunanjim mirom. Ni si mogel misliti, niti da je Blanka tako nevedna, niti da je tako predrzna, in se je s strahom izpraševal, kaj bi bilo pripeljalo to deklico semkaj.

Naenkrat se je Blanka stisnila k Volkulji. Zagledala je bila Leona in je zadržala.

(Dalje.)

Prizor iz bojev v Karpatih.

Golob nad Varšavo . . .

V zadnjem času so zopet začele zavezniške čete krepkeje pritiskati proti Varšavi in mesto se je vznemirilo; kdor more, beži. Zlasti pa so bili za prebivalce Varšave tisti dnevi razburljivi, ko so se nad mestom prikazovali nemški aeroplani, imenovani »Golobi«. Neki angleški list nam popisuje tak strah v Varšavi na sledeči način:

► Dan je jasen in precej gorak in množica ljudi vrvi po varšavskih ulicah. Razširjajo se vesti, da so Nemci blizu in večina prebivalcev bi hotela pobegniti. Toda za to je treba posebnega dovoljenja, ki ga je le z velikim denarjem mogoče dobiti, in razen tega so vsi vlaki prenapolnjeni. Največ beguncev mora še čakati, preden

pridejo na vrsto; oni čakajo, trepetaje strahu in razburjenja. Vsak hip ujamejo kakega ogleduha in ne mine dan, da jih več ne ustrele ali obesijo.

Ob treh popoldne se tudi jaz prerivam med drugimi na ulici; naenkrat se polasti šumeče množice besen nemir. Ljudje si zaslanjajo oči z dlanmi in pogledujejo v jasno nebo in jaz gledam z njimi. Velikanski ptič leti nad mestom; podoben je mogočnemu orlu, ki kraljevsko-ponosno plove, od solnca obsevan. Bliža se nam z divjo naglico in sedaj je že nad našimi glavami. Ljudstvo skuša ubežati, sedaj na to stran ceste, potem na ono. Prerivamo se, sujemo, gnetemo semintja. Iz kloпка nemirnih teles se dvigajo vzkliki in vpitje, stiska je tolika, da človeku sapa zastaja. Dva hipa pozneje se iz dima zabliska,

zamolkel udarec, trušč — in razvaline neke strehe se sesujejo na ulico, kake tri hiše daleč od mene. Bomba je padla na mojo najljubšo kavarno in razrušile prostor, kjer sem skozi deset dni srebal svojo kavo in pisal svoje dopise.

Ko je ptič vrgel bombo, zleti z nepopisno spretnostjo in urnostjo naravnost proti nebu in izgine. Okrog zadete kavarne se je zbrala velikanska množica in vpije, govori, kriči in je vsa v strahu. Toda sovražni orel se takoj zopet vrne z obzorja, kamor je bil izginil, in se nanovo bliža tako hitro, da nam srce zastaja v prsih. Vse mesto objame blazna groza, ljudje izgubljajo trezno razsodnost in hočejo le bežati, bežati . . . in se skriti.

Vozovi ceste železnice stoje kakor od strahu okameneli, kočije so obstale na

S. Nikolaja Zeineb,

uršulinka-zamorka, je obhajala dne 23. januarja 1915. petdesetletnico redovniškega življenja.

mestu, vozniki skačejo s svojih sedežev. Vsakdo misli, da je prišel konec; zdi se mu, da bo prihodnji trenutek že raztrgan na kosce. Zmešnjava je nepopisna. Nihče ni varen, kajti bombe padajo na pravične in krivične z enako močjo. Tista bomba, pred katero smo se mi bali, je padla dve ulici daleč od nas in je ubila šest ljudi, ki niti slutili niso, da jim visoko z neba, nad njihovimi glavami, preti sovražnik.

Tako preži nevarnost neprestano v zraku nad Varšavo; nekateri jo vidijo, drugi ne vedo o njej ničesar. Ruske oblasti imajo težko delo, da vzdrže red in mir med nervoznim, splašenim občinstvom, in če bi se Nemcem res kdaj posrečilo, da pridejo v mesto, bi v splošnem strahu in neredu, ki bi nastal, komaj še bilo mogoče krotiti dvomljive ljudi, ki v neredu iščejo dobička.

DOGODBE

Zavrnjena slavohlepnost. Henrik IV. ni imel uspeha v začetku svojega bojevanja z Ligo. Kljub temu je naročil svojemu ljubljencu pisatelju d' Aubigné (d' Obinjé), naj napiše zgodovino teh bojev.

D' Aubigné je molčal. Nekoč ga vpraša Henrik nestrpno: »Kdaj pa začnete vendar z zgodovino mojih vojsk?«

Pisatelj, ki je bil strah svojih znancev, ker je rad usekal, je odgovoril kralju: »Sir, Vi začnite kaj delati in jaz začnem pisati.«

Zasluzen honorar. Moliere je poučeval osebe iz visokih krogov govornišтва. Med njegovimi učenkami je bila markiza, znana po svoji strašni zgovornosti. Ko je minil njen kurs, se je začudila nad zahtevanim honorarjem: »Kaj toliko zahtevate za to malo deklamovanja?«

Moliere se je nasmehnil: »Madam, morate uvaževati, da zasluži dvojno delo dvojno plačilo. Moral sem Vas učiti govoriti in molčati med poukom, dvoje umetnosti, ki so Vam bile neznane.«

Mož beseda. Znani glumač Belikini je prišel nekoč lačen v preprosto gostilno. Takrat mu je še šla trda, bil je na začetku svoje poti. V gostilni je bilo par vaških mogotcev in debeli gostilničar. Belikini je vprašal, če sme pozabavati goste, in je zahteval tri klobuke

Boj v zraku. Nemški dvokrovnik tipa Albatros, ki je preletel kanal in napadel angleško obalo, obstreljevan in zasledovan od mnogih angleških aeroplanov. Spretna pilota sta preganjalcem usla.

in poldrugi funt kruha. Klobuke je del drugega poleg drugega na mizo, kruh je razrezal na tri kose in dal pod vsak klobuk en kos, meneč, da bi bilo k izpeljavi njegovega dela prav dobro, če bi dobil še dober kos sira. Dobil ga je, razrezal in dal kose pod klobuke. Potem pravi slovesno:

»Pozor, gospoda moja! Vidite tu te tri klobuke? Jaz snem kruh in sir pod njimi in jih spravim zopet pod klobuk.«

Zavihal si je rokave in jel jesti kruh. Pri drugem kosu se mu je zdelo, da bi se delo bolj pospešilo s požirkom piva. Dobil je vrč piva, drobil je kruh in sir in zalival s pivom. Gostje so čakali z napeto pozornostjo, kaj bo. Ko je pospravil Belikini vse, je vprašal:

»Gospoda moja, kako želite, pod čigav klobuk naj se vrne jed?« Gostilničar ni maral, da bi prišel kruh pod mastne klobuke njegovih gostov, in je izrekel željo, naj pride pod njegov. »Dobro!« pravi Belikini. »Jaz pokrijem zdaj ta klobuk in spravim tako pod njega kruh, sir in pivo. Ali nisem mož beseda?«

Kje je naš Francelj? — Naše gospodične, ki strežejo tako požrtvovalno ranjencem, doživijo marsikaj. Tako dobita dve gospodični pred bolnišnico rdečeličnega kmečkega dekleta, ki drži velik koš in se ozira plaho okrog. Vprašata, kaj želi. Deklica povprašuje zaupno:

»Ali ne veste, kje je naš Francelj? Bila sem že enkrat tu, zdaj pa ne vem več prav...«

»Pri katerem regimentu in kateri kompaniji pa je Vaš Francelj?«

»Ne vem. — On krtači četovodjo...«

Gospodični sta spoznali, da dekleta samo ne bo Franceljna nikoli našlo; peljali sta jo po vseh oddelkih in vpraševali, če je tu Francelj, ki krtači četovodjo. Po dolgem iskanju prideta do poslednjega četovodja, ki se je ravno umival in krtačil. Na vprašanje, če ga krtači Francelj, odgovori:

»Druge dni že, danes se pa sam, kakor vidite; Francelj je šel včeraj v Trst.«

»Joj!« — se je prestrašila deklica, »kaj pa zdaj? — Prinesla sem mu jabolko.«

Urno se je oglasilo več glasov: »Le pustite tukaj, le pustite.« Gledala je hudomušne mlade obraze in rahlo dvomila: »Ali jih bo pa Francelj dobil?«

»Seveda. Saj smo mi tukaj, ne bojte se, le sem ž njimi!«

Deklica je usula lepa, rdeča jabolka na mizo, obrazi vojakov so žareli zadovoljnosti. Naročila jim je še pozdrave na Franceljna in veselo odšla. Koliko jabolk je neki dobil naš Francelj?

ZDRAVSTVO

Katar v grlu. Da preprečiš bolečine pri požiranju, žveči Bergmanove pastilje za vrat, 6—10 pastilj na dan. Izpiraj grlo pogostoma z mlačno vodo, medom in kapljo arnike, varuj se mraza in prahu. Tudi mentholove pastilje čistijo grlo.

Bolečine v zadnjem čevu (razpoke). Včasih se pozdravijo, ako se devljejo večkrat na dan, posebno nekaj minut, preden se čevo iztrebi, zamaški iz kakaovega ali iz domačega masla, na katerem se je prevrel žavbelj.

Iz nosa lije. Vdihuj 10 minut žajbljev sopar, zavij glavo in se vlez, da se spotiš. Sopar vdihuj skozi eno nosnico in zamaši tačas drugo, potem zamaši prvo in vdihuj skozi drugo.

Nos je zamašen. Napravi si mlačne vode in kani vanjo arnike ali tinkture velikega korena (Gnula helenium); to poteguj enkrat skozi levo nosnico polagoma v nos, potem skozi drugo, izpiraj si tudi usta in grlo. Prevri bošiljka na sirovem maslu in si maži nos ali ga izpiraj z majaronovim čajem. Kadar je prav hudo, deni gorak moker obkladek na obraz, na vrh pa volneno ruto.

Ozeblina. Zmešaj 2 grama stolčenega galuna, 2 grama boraksa, rožne vode 150 gramov in 5 gramov benzoove tinkture, namoči zjutraj čisto krpo v to tekočino in naveži; ko se malo posuši, kani par kapelj na krpo, tako da bo obveza 15 minut vlažna. Potem se obuješ lahko vrh obveze ali jo deneš proč. Zvečer ponovi isto in pusti obvezo čez noč.

Slaba sapa. Kuhaj vinsko rutico na vinu in jemlji po 2 žlici na tešče. — Napravi si tekočino iz benzoove kisline 1-5 grama, eukaliptusove tinkture 7-5 grama, alkohola 50 gramov in olja poprove mete 5 kapelj. Tega deni žličko na kupico vode in si spiraj večkrat usta.

„Da zdaj bi videla me žena,
oj, to bi se smejala od srca!“
„Boga zahvali, da ne vidi!“
Potem bi moral molsti še doma!“

Slovinci!

Naročajte in priporočajte
domače razglednice
„Vojska v slikah“.

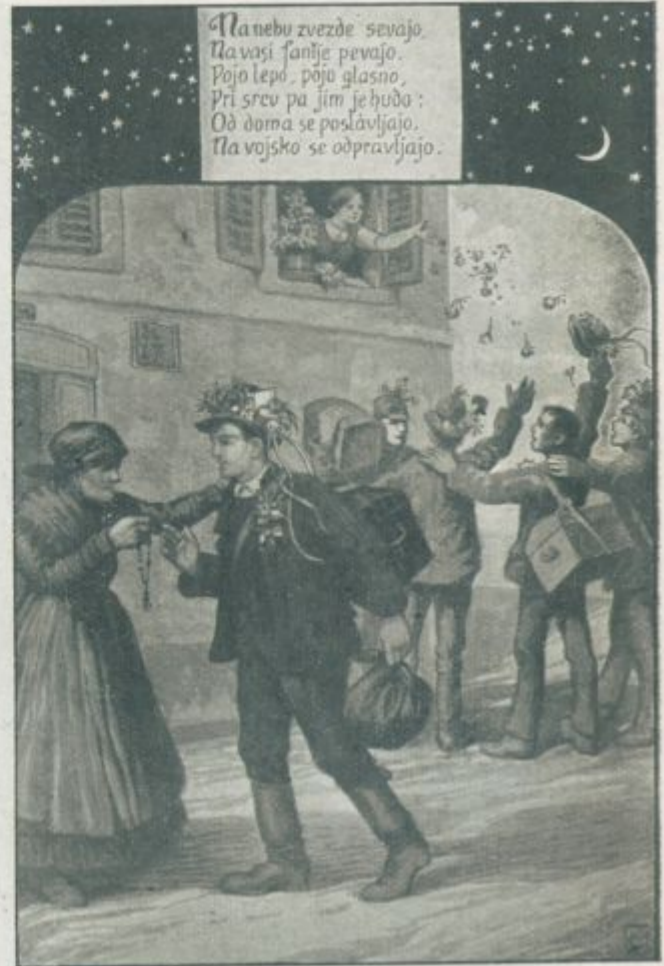
III. skupina,
ki je najzanimivejša izmed
doslej izišlih, je pravkar
izšla.

Mala skupina:
16 razglednic
stane **K 1.20.**

Velika skupina:
24 razglednic
stane **K 1.80.**

Cena za trgovce, ki naroče
vsaj 100 posamnih razgled-
nic, K 6.— za 100 komadov,
pri naročitih nad 10 skupin
30% popusta.

Zahtevajte v vseh prodajalnah
in trafikah le domače blago!

Na nebu zvezde sevajo,
na voji sanje pevajo.
Pojo lepo, pojo glasno,
Pri sreči pa jim je hudo:
Od doma se poslavlajo,
Na vojsko se odpravljajo.

Razprodaja: Upravništvo »Ilustr. Glasnika«, prodajalna Kat. tisk. društva (prej H. Ničman) in g. Samec (Petričiča nasl.) v Ljubljani.

GOSPODINJA

Kurjava se je silno podražila, lahko se tudi zgodi, da ne bo premoža vsak hip dobiti, kajti tudi tu ima vojska prvo besedo. Treba je torej varčevati in porabiti vsako smet in vsak prah. So gospodinje, ki mečejo premožov prah proč, kar je potrata. Premožov prah izgore ves in daje tudi dosti toplote, treba je samo ravnati z njim, kot se gre. Res je, da zgore tudi suh prah, ki pa naredi dosti pepela in nesnage; kdor kuri s suhim prahom, naj ga zavije v debel papir (raje par majhnih zavitkov drugega poleg drugega, kakor en sam velik) in dene te zavitke na žerjavico. — Bolje pa je, če zmočiš prah, kar delajo tudi v kurilnicah — saj briketi niso drugega kakor zmočen in stisnjen premožov zdrob. — Premožov prah deni z lopatico v kako staro posodo in ga polij do dobrega, da se napije vode, potem se kar sprime in gori kakor žlindra; tudi pepela ni toliko. Polivaj pa rajši z gorko vodo, ker se potem ne kadi tako. Da preprečiš vsako kajenje, pokrij pri polivanju premož s papirjem. — Moker prah zmešaj. — Kadar imaš žerjavico, naloži nanjo 4—5 lopatic v peč ali v ognjišče in pusti spodnja vratca odprta, dokler se ne razgori. V pečici se drži ogenj 5 do 6 ur. Kjer je sila za kuhanje, je treba že

kako polence dodati — sploh gori prah rad v ognjiščih in pečeh, ki vlečejo dobro. V nekaterih kletih in drvarnicah je za ped visoko premožovega prahu in odpadkov drv, partija pušča partiji smeti — kaj, ko bi vojska tudi tukaj pometla?

Na pomlad ostane premožov prah, ko je bil že pobran in pokurjen debeli premož, a ravno prah se porabi lažje pozimi. Modra gospodinja si pomore tako, da razvrsti premož v tri kupe: Debelega, drobnega in prah. — Kjer ni prostora, da bi se dal vsak kup posebe, tam pa jemlje sproti vsako zase. Debele kepe se puste za pozneje, z lopatico se pobere lepo po vrhu drobiž, tako da ostaja spodaj prah, in prah se pobere posebe. Seveda je to delo, ki zahteva od gospodinje pozornosti, kajti postrežnica ali dekla grabi najrajša s celega in je takim ljudem težko kaj dopovedati.

Karfijola se porabi lahko vsa, pride torej prav poceni. Perje se stavi lahko v juho ali porabi za prikuho. Zeleno od perja kuhaš lahko kakor špinačo, same šture pa skuhaš in uživaš lahko kakor špargeljne. Lahko napraviš iz perja tudi kolerabo: kar je zelenega, razreži na rezance, šture olupiš in zreži na kocke, oplakni s kropom, praži na olju ali na svinjski masti, zalij z žlico juhe, poštopaj z moko in s poprom. Na mast deni par strokov česna. — Cvetno glavico kuhaj na slani vodi

do mehkega, odlij vodo, zabeli s sirovim razbeljenim maslom in drobtinicami in pokrij posodo, da se napije glavica masti, potem jo vzemi previdno vun. — Voda je dobra za krompirjevo juho.

Črna peresa za klobuke se hitro kodrajo, če deniš na žerjavico pest stolčnega sladkorja in držiš peresa nad dimom.

Knjigovoznica Katol. tiskovnega društva v Ljubljani, Kопitarjeva ulica 6

se priporoča za vsakovrstna knjigoveška dela

Krajevni znaki za „Orle“, kokarde in pentlje z napisi za društva se izgotavljajo v najkrajšem času po zmernih cenah,

Katoliška tiskarna II. nadstr.

Črtanje in vezanje vsakovrstnih poslovnih knjig

Naši stari očetje

so že rabili dobra, priznana domača sredstva, da bolečine vseh vrst takoj v začetku odpravijo; in res naj bi se tudi zlasti v mrzlem letnem času gledalo, da se tudi še tako lahko obolenje ne zanemari, temveč da se ga že pri najmanjših pojavih, torej takoj, ko se čuti bolečine, prepreči.

Odraslim in otrokom, pri katerih se na primer kaže nagnjenje do katarov, more dobro priznano sredstvo pomagati, ako se pravočasno borimo proti njim. Mi sami smo se že stotero in tisočero-

krat prepričali, da je tako bolečine odpravljajoče, okrepčujoče in oživljajoče sredstvo, s katerim smo že mnogokrat razne bolečine in utrujenost ter marsikatero motečo boleost odpravili, pristni Fellerjev fluid z zn. »Elsafluid«, na katerega tem potom svoje čitatelje opozarjamo.

Ako je kaj v resnici dobro, priznajo to tudi strokovnjaki, in kako sodijo praktični zdravniki o Fellerjevem fluidu z zn. »Elsafluid«, dokazuje sledeče pismo: »Zahvaljujem se Vam najbolje za Vaš Fellerjev fluid z zn. »Elsafluid«, katero sredstvo se je pri vseh na revmi temeljčih bolečinah naravnost krasno obneslo. Priporočam Fellerjev fluid, kjer je treba, in Vas prosim, da mi ga za lastno

rabo zopet pošljete; pošljem Vam dotično vsoto. Dr. M. David, mestni zdravnik, Sieniava pri Jaroslavi v Galiciji. Pravega Fellerjevega fluida naroči naj se 12 malih, 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici za šest kron franko pri E. V. Feller v Stubici, Elsaplatz št. 331 (Hrvatsko); tam se dobi tudi zanesljivo vplivajoče Fellerjeve odvajalne barbaras-kroglice z znamko »Elsapillen«, in sicer 6 skatlic za 4 krone 40 vin. franko; te kroglice lahko mali in veliki, mladi in stari zaupljivo rabijo, kadar ni želodec v redu. Naj bi to nesebično opozorilo bilo i našim čitateljem v blagor. To bi nas res veselilo.

Naše baterije obstreljujejo ruske postojanke pri Dunajcu.

DROBIŽ

Jeruzalem kot glavni vojni stan. V Jeruzalemu je sedaj glavni vojni stan turške armade, ki iz Palestine operira proti Egiptu. Na krajih, ki jih obiskujejo verniki iz vseh krajev sveta, v bližini svetih cerkvâ, s katerimi so združeni najljubši nam spomini na bivanje Odrešenika na zemlji, odmevajo sedaj klici turških vojakov, zapovedi častnikov. Po jeruzalemskih ulicah se razširjajo najrazličnejše vesti, da podžgo sovraštvo moslimov proti Angležem. Tako se je na primer nekega dne pojavila novica, da so Angleži ukradli svete kosti Mohamedove in da se mora Turčija vojskovati, če hoče dobiti to relikvijo nazaj. — Turške čete v Jeruzalemu so dobro opremljene in oskrbljene z modernim orožjem. Ve-

like množice min, pušk in municije dovažajo iz Carigrada v Jeruzalem. Gorovje Libanon je zelo dobro utrjeno; vse je zasedeno od vojaštva in utrdbe so najmodernejše zgrajene.

Cigani v vojski. To potepuško pleme, ki sodeluje tudi v naših armadah, ni bilo prej v boju nikoli posebno hrabro. Vojaki porabljajo cigana naravnost za primer lenobe in boječnosti ter pravijo: »Strahopeten kot cigan!« V sedanji vojski se je mnenje o ciganih nekoliko izpremenilo. Seveda dado še danes ciganu rajši trobento ali boben v roke, nego puško, vendar pa so se že v več slučajih tudi cigani v fronti izkazali. Ranjeni cigani v ogrskih bolnišnicah prenašajo svoje bolečine zelo mirno in so ponosni na svoje boje. Nekemu ciganu, ki je bil polkovni trobentač, je kos šrapnela odbil trobento iz ust; trobenta se je razbila, ali cigan je na ranjena usta nastavil dlani in je bojni signal — kričal. Drugemu ciganskemu

bobnarju je krogla prestrelila desno roko; cigan je tedaj začel bobnati z levico, dokler mu ni nova krogla ranila tudi te roke. — Tako se je sedaj izpremenilo tudi mnenje o ciganih.

Med

garantiran čisti naravni
čebelni med 5 kg škatlja
9 K, 3 kg škatlja 5.40 K
pošilja

M. Ambrožič, Mojstrana, Gorenjsko.

Tiska in izdaja Katoliška tiskarna v Ljubljani.
Odgovorni urednik Josip Klovar.